

Yeni bilgi vermeyeceğim, sizin gibi benim de bilgilerim medyayla sınırlıdır. Her yazılına inanmamak gerektiğini biliyorum çünkü savaşta önce gerçekler ölür.

Bu yazıda yapmaya çalışacağım haberlerin arkasını okumaktır. Her yeni haberden politik analiz yapmamak gerekir ama medya yorumcularının genellikle yaptığı da budur. Tek olaya bakarlar ve o olayı geniş ilişkiler çerçevesinde düşünmezler ya da düşünemezler.

Biraz tarih bilgisi: Ermenistan 1990'lı yıllardan beri Rusya Federasyonu'nun yanı sıra ABD ile de yakın ilişki içindedir. 1990'lı yılların ikinci yarısında Alpaslan Türkeş Ermenistan'ı ziyaret eder. Ermenistan yetkilileri de bu arada ABD ile ilişkilerini geliştirmek istediklerini açıkladılar. ABD'de etkin bir Ermeni lobisi vardır ve çabaları da sonuçsuz kalmamaktadır. Bu lobinin Ermenistan'a her yıl yüklü miktarda para gönderdiğine ya da değişik kuruluşlardan para gönderilmesini sağladığına eminim.

1999'de Ermenistan Parlamentosu'nu basan silahlı bir grup başbakan, meclis başkanı ve altı kişiyi daha öldürdü. Baskın, ABD Dışişleri Bakanı Yardımcısı Strobe Talbott'un ziyaretinden kısa süre önce gerçekleşti.

Bu tür eylemlerin arkasında kimin olduğunu bilmek genellikle mümkün değildir ama Rusya'nın fazlasıyla yararına olduğu ortadadır.

Ermenistan'ın ABD ile yakınlaşma çabası zikzaklı bir gelişme göstererek sürdü.

Rusya'nın bu çatışmada neden Ermenistan yanında açık tavır koymadığını merak edenler için bu bilginin değerlendirilmesinde yarar vardır. (Konu ile ilgili olarak bakınız **Alt Emperyalizm ve Türkiye** . 2000 yılında

yayımlanan bu kitap

www.enginekinerkitaplar.blogspot.com

adresinde pdf olarak bulunabilir.

Azerbaycan-Ermenistan çatışması konusunda susan Putin nihayet sessizliğini bozdu ve “Ermenistan’ı korumak gibi bir yükümlülükleri olmadığını” söyledi ve ekledi: “savaş Ermeni topraklarında gerçekleşmiyor”. Bunun açık ifadesi “Dağlık Karabağ bölgesi Ermenistan’a ait değildir” demektir.

Burada Putin’in iki amacı olsa gerektir:

Birincisi; Ermenistan’ın burnunun biraz sürtülmesidir. “ABD’ye fazla güvenme, burada bana muhtaçsın” mesajını vermektir.

İkincisi; Türkiye ile Rusya arasında –İdlib’de olduğu gibi- açıklanmayan bir anlaşma yapıldığını düşünüyorum. Türkiye’nin bir bölüm cihatçıyı Kafkasya’ya taşıması, savaşta açık olarak Azerbaycan tarafında yer alması, Türk subaylarının varlığı ve Rusya’nın “görüşmeler yapılması gerekir” gibi anlamsız bir sözden ileri tepki göstermemesi böyle bir anlaşmanın varlığına işaret etmektedir.

Türkiye, Suriye’deki işbirliğinin ardından Kafkasya’da Rusya’nın tepkisini dikkate almadan, muhtemelen daha önce anlaşma yapmadan bu kadar açık bir angajmana girmez.

Ermenistan da Türkiye gibi Rusya ile ABD’yi birbirine karşı kullanabileceğini, iki büyük güç arasında oynayabileceğini sandı ama fena halde yanıldı.

“Büyük birader”e sırtını dayayıp diğer güçlü devletlere meydan okurken hesabınızı iyi yapmanız gerekir.

Bölgede İran Ermenistan’ı, İsrail ise Azerbaycan’ı destekliyor.

İsrail'in Azerbaycan'da yıllardan beri az sayıda askeri ve İran'a yönelik füzeleri bulunuyor. Azerbaycan'ın İran ile sınırı bulunmasının yanı sıra İran nüfusunun üçte bir de Azeridir.

ABD ile İran arasındaki sorunların yanı sıra Suriye'de Rusya ile İran arasında rekabet vardır. Suriye İran ordusunun işgali altındadır. Bu durum İsrail'in hiç hoşuna gitmediği gibi Rusya da İsrail ile ilişkilerini germekten sürekli kaçınmaktadır.

Görüldüğü kadarıyla Azerbaycan-Ermenistan savaşı geniş bir bölgedeki gelişmeler dikkate alınıp, karşılıklı görüşmeler yapıldıktan sonra başlamıştır.

Şimdiki sonuç, "Ermenistan beklediğini bulamadı" olarak belirtilebilir.